

Özürüleri İstihdama Katılımı

İşverenler Çalıştırmakla Yükümlü Oldukları Özürü İşçileri Türkiye İş Kurumu Aracılığı ile Sağlarlar

Muammer COŞKUN

İŞKUR İstanbul İl Müdürü

4857 sayılı İş Kanununun 30. maddesi gereği; Elli veya daha fazla sayıda işçi çalıştıran özel sektör işyerleri %3, kamu kurum ve kuruluşları %4 oranında özürüleri meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlü kılınmıştır. Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanmaktadır.

Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülerek iş yerinin çalıştırması gereken özürü sayısı belirlenir. Yer altı ve su altı işlerinde özürü işçi çalıştırılmaz ve yukarıdaki hükümler uyarınca işyerlerindeki işçi sayısının tespitinde yer altı ve su altı işlerinde çalışanlar hesaba katılmaz. İşverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları özürü işçileri Türkiye İş Kurumu aracılığı ile sağlarlar.

Özürüleri istihdamını teşvik etmek amacı ile Hükümet 26 Mayıs 2008 Tarihli 26887 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan İş Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki 5763 sayılı Kanunun 2.Maddesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak %3 oranında özürü işçi çalıştıran işverenlerin, özürüleri için ödeyeceği sigorta primleri aynı Kanunun 72 nci ve 73 üncü maddelerinde sayılan ve 78 inci maddesiyle belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı, kontenjan fazlası özürü çalıştıran veya çalıştırmakla yükümlü olmadıkları halde özürü çalıştıran işverenlerin bu kapsamda çalıştırdıkları her bir özürü için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisi Hazine tarafından karşılanmaktadır.

50 ve daha fazla sayıda işçi çalıştırıp da % 3 oranında özürü çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmeyen iş yerlerine 4857 İş Kanununun 101. nci maddesi gereği çalıştırmadığı her ay için geriye dönük üç yıllık süreyi kapsayan idari para cezası uygulanmaktadır.

İŞKUR olarak amacımız hiçbir şekilde işyerlerine idari para cezası uygulayarak onları zor durumda bırakmak değildir, Tek amacımız yasanın belirlemiş kurallar içerisinde; Doğuştan ya da sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerle kaybetmesi nedeniyle çalışma gücünün en az % 40'ından yoksun, toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılamada güçlükleri olan ve korunma, bakım veya rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişilerin istihdama katılımını sağlamaktır.

İŞKUR olarak özürüleri istihdama katılımını hızlandırmak, işverenlerimizin aramış olduğu niteliklere sahip olmalarını sağlamak için; meslek odaları, meslek örgütleri, sivil toplum örgütleri ve belediyelerle işbirliği yaparak mesleki eğitim projeleri yapıyoruz ve yapılan projelerin bütün finansmanını karşılıyoruz, Engellilerin mesleki eğitim projelerini işverenlerimiz istediği takdirde direk

işletme ile yapıyoruz ve işletmenin belirlemiş olduğu eğitici giderlerini, eğitim için tahsis edilmiş mekanın kira, elektrik, telefon, su vb giderlerini, eğitim esnasında kullanılan temrin giderlerini ve rehabilitasyon giderlerinin tamamını ödeyerek, işletmelerde de işverenin talepleri doğrultusunda eğitimler düzenliyoruz, 2009 yılı içerisinde 166 kişilik özürlü projesi düzenlenmiş, 2010 yılında ise 1.461 özürünün yaralanacağı değişik mesleklerden özürlü projeleri yapılmıştır. Yapılmaya da devam edilmektedir.

Fakat şunu da belirtmek lazım; ülkemiz nüfusunun %12 si engellilerden oluşmaktadır. Ülke nüfusumuzu 72 milyon kabul edersek toplamda 8.640.000 bin engelli, İstanbul' un nüfusunu 12.915.000 kabul edersek 1.549.800 engelli vatandaşımız var demektir. İstanbul İl Müdürlüğümüze bağlı faaliyet gösteren 8 Şube Müdürlüğümüze kayıtlı engelli sayısı ise sadece 9.199 kişidir. Bunların % 68'i lise altı eğitim almış, belli bir kısmının da okuma yazması dahi yok. Bu şartlar altında yapmış olduğumuz mesleki eğitim projeleri ve işletmelerle yapılan görüşmeler neticesinde 2010 yılı Ağustos ayı sonuna kadar geçen 8 aylık süreçte 6.299 engelli işe yerleştirilmiştir.

Engelli vatandaşlarımıza mesajımız; çalışma yaşına gelmiş ve çalışma gücünün en az %40'ından yoksun olduğunu tam teşekküllü devlet hastanesinden almış olduğu çalışabilir raporuyla belgeleyen kişilerin, İŞKUR birimlerine başvuruda bulunarak istihdama katılmaları, tüketen değil - üretken tüketen, ülkemiz kalkınmasına katma değer yaratan bireyler olmalarıdır. Biz İŞKUR çalışanları olarak yasal ve kurumsal sorumluluğumuz dahilinde her türlü hizmeti vermeye hazır olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.